

Lineáris leképezések

I. $f: \mathfrak{R} \Rightarrow \mathfrak{R}$

$$f: x \rightarrow y \quad y = f(x)$$

Tekintsük az $f(x) = ax \quad \mathfrak{R} \Rightarrow \mathfrak{R}$ függvényt, $a \in \mathfrak{R}$ tetszőleges.

Tulajdonságok:

1. $f(x_1 + x_2) = f(x_1) + f(x_2) \quad \forall x_1, x_2 \in \mathfrak{R}$

2. $f(\alpha x) = \alpha f(x) \quad \forall x \in \mathfrak{R}, \quad \forall \alpha \in \mathfrak{R}$

Azon függvényekre, amelyekre fennáll (1.) és (2.) lineáris **függvényeknek** (**leképezés**) nevezzük.

Megmutatható, hogy az $\mathfrak{R} \Rightarrow \mathfrak{R}$ leképezések között csak az $f(x) = ax$ alakúak lineárisak.

$$\text{II. } f: \mathfrak{R}^2 \Rightarrow \mathfrak{R}$$

$$f: (x_1, x_2) \rightarrow y \quad f(\underline{x}) = y$$

$$1. \quad f(\underline{x} + \underline{x}') = f(\underline{x}) + f(\underline{x}') \quad \forall \underline{x}, \underline{x}' \in \mathfrak{R}^2$$

$$2. \quad f(\alpha \underline{x}) = \alpha f(\underline{x}) \quad \forall \underline{x} \in \mathfrak{R}^2, \quad \forall \alpha \in \mathfrak{R}$$

Megmutatható, hogy az $\mathfrak{R}^2 \Rightarrow \mathfrak{R}$ lineáris leképezések $f(x_1, x_2) = a_1 x_1 + a_2 x_2$ alakúak, ahol $\forall a_1, a_2 \in \mathfrak{R}$.

vagy

$$y = f(\underline{x}) = f(x_1, x_2) = (a_1, a_2) \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix}$$

vektor szorzása egy 1×2 mátrixszal

$$\text{III. } f: \mathfrak{R}^2 \Rightarrow \mathfrak{R}^2$$

$$f: (x_1, x_2) \rightarrow (y_1, y_2) \quad f(\underline{x}) = \underline{y}$$

$$1. \quad f(\underline{x} + \underline{x}') = f(\underline{x}) + f(\underline{x}') \quad \forall \underline{x}, \underline{x}' \in \mathfrak{R}^2$$

$$2. \quad f(\alpha \underline{x}) = \alpha f(\underline{x}) \quad \forall \underline{x} \in \mathfrak{R}^2, \quad \forall \alpha \in \mathfrak{R}$$

$$y_1 \text{ és } y_2 \text{ is } x_1 \text{ és } x_2 \text{ függvénye} \rightarrow \begin{cases} y_1 = f_1(x_1, x_2) \\ y_2 = f_2(x_1, x_2) \end{cases} \quad f_1, f_2: \mathfrak{R}^2 \Rightarrow \mathfrak{R}$$

f koordináta-függvényei

f lineáris leképezés $\Leftrightarrow$ ha f_1 és f_2 lineáris azaz

$$y_1 = a_{11}x_1 + a_{12}x_2$$

$$y_2 = a_{21}x_1 + a_{22}x_2$$

$$a_{11}, a_{12}, a_{21}, a_{22} \in \mathfrak{R}$$

$\mathfrak{R}^2 \Rightarrow \mathfrak{R}^2$ lineáris leképezések 4 számmal adhatók meg.

$$\begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{pmatrix} = \underline{\underline{A}} \text{ akkor}$$

$$f(x_1, x_2) = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} \text{ vagy } \underline{y} = f(x_1, x_2) = \underline{\underline{A}} \underline{x}$$

$$\underline{y} = f(x_1, x_2) = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \end{pmatrix} \begin{matrix} \leftarrow a_{11}x_1 + a_{12}x_2 \\ \leftarrow a_{21}x_1 + a_{22}x_2 \end{matrix}$$

Adott bázisban minden lineáris transzformációnak megfelel egy és csak egy

$$\underline{y} = f(\underline{x}) = x_1 \begin{pmatrix} a_{11} \\ a_{21} \end{pmatrix} + x_2 \begin{pmatrix} a_{12} \\ a_{22} \end{pmatrix} \text{ (transzformáció egyenlete)}$$

alakú összefüggés, amelyben az $\begin{pmatrix} a_{1i} \\ a_{2i} \end{pmatrix}$ vektorok a bázisvektorok képelemei, az x_i számok pedig az $\underline{x}$ vektornak az adott bázisra vonatkozó koordinátái.

Egy $\mathfrak{R}^2 \Rightarrow \mathfrak{R}^2$ lineáris leképezés nem más, mint egy 2×2 -es mátrixszal való **szorzás**. Azaz az $\mathfrak{R}^2 \Rightarrow \mathfrak{R}^2$ lineáris leképezések reprezentálható egy 2×2 -es mátrixszal.

Általánosan $f : \mathfrak{R}^n \Rightarrow \mathfrak{R}^m$ lineáris leképezés $\longrightarrow \underline{\underline{A}} \in M_{m,n}$